shaunakagItA

శౌనకగీతా

Document Information

Text title : shaunakagItA

File name : shaunakagiitaa.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Transliterated by : Sunder Hattangadi sunder at hotmail.com

Proofread by : Sunder Hattangadi sunder at hotmail.com

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 28, 2021

sanskritdocuments.org

శౌనకగీతా

॥ అథ శౌనకగీతా॥

శోకస్థానసహస్రాణి భయస్థానశతాని చ ।
దివసే దివసే మూఢమావిశన్తి న పణ్డితమ్ ॥ ౧॥

న హి జ్ఞానవిరుద్ధేషు బహుదోషేషు కర్మసు ।
శ్రేయోఘాతిషు సజ్జన్తే బుద్ధిమన్తో భవద్విధాః ॥ ౨॥

అష్టాఙ్గాం బుద్ధిమాహుర్యా సర్వాశ్రేయోవిఘాతినీమ్ ।
శ్రుతిస్మృతిసమాయుక్తాం రాజన్సా త్వయ్యవస్థితా ॥ ౩॥

అర్థకృచ్ఛ్రేషు దుర్గేషు వ్యాపత్సు స్వజనస్య చ ।
శారీర మానసైర్దుఃఖైర్నసీదన్తి భవద్విధాః ॥ ౪॥

శ్రూయతాం చాభిధాస్యామి జనకేన యథా పురా ।
ఆత్మవ్యవస్థానకరా గీతాః శ్లోకా మహాత్మనా ॥ ౫॥

మనోదేహసముత్థాభ్యాం దుఃఖాభ్యాం మర్దితం జగత్ ।
తయోర్వ్యాసమాసాభ్యాం శమోపాయమిమం శ్రుణు ॥ ౬॥

వ్యాధేరనిష్టసంస్పర్శాచ్ఛ్రమాదిష్టవివర్జనాత్ ।
దుఃఖం చతుర్భిః శారీరం కారణైః సమ్ప్రవర్తతే ॥ ౭॥

తదాతత్ప్రతికారాచ్చ సతతం చావిచిన్తనాత్ ।
ఆధివ్యాధిప్రశమనం క్రియాయోగద్వయేన తు ॥ ౮॥

మతిమన్తో హ్యతో వైద్యాః శమం ప్రాగేవ కుర్వతే ।
మానసస్య ప్రియాఖ్యానైః సంభోగోపనయైర్నృణామ్ ॥ ౯॥

మానసేనహి దుఃఖేన శరీరముపతప్యతే ।
అయస్తప్తేన పిణ్డేన కుమ్భసంస్థమివోదకమ్ ॥ ౧౦॥

మానసం శమయేత్తస్మాజ్జ్ఞానేనాగ్నిమివామ్బునా ।

ప్రశాన్తే మానసే హ్యస్య శారీరముపశామ్యతి ॥ ౧౧॥

మనసో దుఃఖమూలం తు స్నేహ ఇత్యుపలభ్యతే ।
స్నేహాత్తు సజ్జతే జన్తుర్దుఃఖయోగముపైతి చ ॥ ౧౨॥

స్నేహమూలాని దుఃఖాని స్నేహజాని భయాని చ ।
శోకహర్షౌ తథాయాసః సర్వస్నేహాత్ప్రవర్తతే ॥ ౧౩॥

స్నేహాద్భావోఽనురాగశ్చ ప్రజజ్ఞే విషయే తథా ।
అశ్రేయస్కావుభావేతౌ పూర్వస్తత్ర గురుః స్మృతః ॥ ౧౪॥

కోటరాగ్నిర్యథాశేషం సమూలం పాదపం దహేత్ ।
ధర్మార్థౌ తు తథాఽల్పోఽపి రాగదోషో వినాశయేత్ ॥ ౧౫॥

విప్రయోగేన తు త్యాగీ దోషదర్శీ సమాగమే ।
విరాగం భజతే జన్తుర్నిర్వైరో నిరవగ్రహః ॥ ౧౬॥

తస్మాత్స్నేహం న లిప్సేత మిత్రేభ్యో ధనసంచయాత్ ।
స్వశరీరసముత్థం చ జ్ఞానేన వినివర్తయేత్ ॥ ౧౭॥

జ్ఞానాన్వితేషు యుక్తేషు శాస్త్రజ్ఞేషు కృతాత్మసు ।
న తేషు సజ్జతే స్నేహః పద్మపత్రేష్వివోదకమ్ ॥ ౧౮॥

రాగాభిభూతః పురుషః కామేన పరికృష్యతే ।
ఇచ్ఛా సంజాయతే తస్య తతస్తృష్ణా వివర్ధతే ॥ ౧౯॥

తృష్ణాహి సర్వపాపిష్ఠా నిత్యోద్వేగకరీ స్మృతా ।
అధర్మబహులా చైవ ఘోరా పాపానుబన్ధినీ ॥ ౨౦॥

యా దుస్త్యజా దుర్మతిభిర్యా న జీర్యతి జీర్యతః ।
యోసౌ ప్రాణాన్తికో రోగస్తాం తృష్ణాం త్యజతః సుఖమ్ ॥ ౨౧॥

అనాద్యన్తా హి సా తృష్ణా అన్తర్దేహగతా నృణామ్ ।
వినాశయతి భూతాని అయోనిజ ఇవానలః ॥ ౨౨॥

యథైధః స్వసముత్థేన వహ్నినా నాశమృచ్ఛతి ।
తథాఽకృతాత్మా లోభేన సహజేన వినశ్యతి ॥ ౨౩॥

రాజతః సలిలాదగ్నేశ్చోరతః స్వజనాదపి ।
భయమర్థవతాం నిత్యం మృత్యోః ప్రాణభృతామివ ॥ ౨౪॥

యథా హ్యామిషమాకాశే పక్షిభిః శ్వాపదైర్భువి ।
భక్ష్యన్తే సలిలే మత్స్యైస్తథా సర్వత్ర విత్తవాన్ ॥ ౨౫॥

అర్థ ఏవ హి కేషాంచిదనర్థ భజతే నృణామ్ ।
అర్థ శ్రేయసి చాసక్తో న శ్రేయో విన్దతే నరః ॥ ౨౬॥

తస్మాదర్థాగమాః సర్వే మనోమోహవివర్ధనాః ।
కార్పణ్యం దర్పమానౌ చ భయముద్వేగ ఏవ చ ॥ ౨౭॥

అర్థజానిం విదుః ప్రాజ్ఞా దుఃఖన్యేతాని దేహినామ్ ।
అర్థస్యోత్పాదనే చైవ పాలనే చ తథాక్షయే ॥ ౨౮॥

సహన్తి చ మహద్దుఃఖం ఘ్నన్తి చైవార్థకారణాత్ ।
అర్థాద్దుఃఖం పరిత్యక్తం పాలితాశ్చైవ శత్రవః ॥ ౨౯॥

దుఃఖేన చాధిగమ్యన్తే తస్మాన్నాశం న చిన్తయేత్ ।
అసన్తోషపరా మూఢాః సన్తోషం యాన్తి పణ్డితాః ॥ ౩౦॥

అన్తో నాస్తి పిపాసాయాః సన్తోషః పరమం సుఖమ్ ।
తస్మాత్సన్తోషమేవేహ పరం పశ్యన్తి పణ్డితాః ॥ ౩౧॥

అనిత్యం యౌవనం రూపం జీవితం రత్నసంచయః ।
ఐశ్వర్యం ప్రియసంవాసో గృద్ధ్యేత్తత్ర న పణ్డితః ॥ ౩౨॥

త్యజేత సఞ్చయాంస్తస్మాత్తజ్జాన్క్లేశాన్ సహేత చ ।
న హి సఞ్చయవాన్కశ్చిద్దృశ్యతే నిరుపద్రవః ।
అతశ్చ ధార్మికైః పుంభిరనీహార్థః ప్రశస్యతే ॥ ౩౩॥

ధర్మార్థ యస్య విత్తేహా వరం తస్య నిరీహతా ।
ప్రక్షాలనాద్ధి పఙ్కస్య శ్రేయో న స్పర్శనం నృణామ్ ॥ ౩౪॥

యుధిష్ఠిరైవం సర్వేషు న స్పృహాం కర్తుమర్హసి ।
ధర్మేణ యదితే కార్య విముక్తేర్వో భవార్థతః ॥ ౩౫॥

॥ ఇతి శౌనకగీతా సమాప్తా ॥

From Mahabharata Vanaparva Adhyaya 2, shloka 15-48.

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi sunder at hotmail.com

shaunakagItA

pdf was typeset on August 28, 2021

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*